

Βοηθητικό φύλλο α) – 1^η φάση διδασκαλίας ΚΑΡΔΑΣΗ

ΕΝΝΟΙΕΣ ΑΠΟ ΤΑ ΚΕΙΜΕΝΑ ΚΑΙ ΤΟ ΓΛΩΣΣΑΡΙ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

Ταυτότητα (σελ. 212): Αίσθηση του εαυτού (ερώτημα: «**ποιος είμαι**») που διαμορφώνει ένα άτομο καθώς εντάσσεται στην κοινωνία. Έχει να κάνει με το αίσθημα ότι ανήκουμε κάπου, έχουμε κοινά γνωρίσματα με άλλα άτομα. Όμως, ταυτόχρονα, έχει να κάνει και με την αίσθηση ότι είμαστε διαφορετικοί από κάποια άλλα (**ετερότητα: «ποιος θεωρώ ότι είναι ο άλλος** από τον οποίο διαφέρω σε κάποια χαρακτηριστικά»). Η διαμόρφωση της ταυτότητας συνδέεται έτσι με την ανάπτυξη της **αίσθησης του «εμείς»** και με την ανάπτυξη της **αίσθησης των «άλλων»** (πραγματική ή φαντασιακή αίσθηση).

Έμφυλη Ταυτότητα (σελ. 238): Αντίληψη που έχουν οι άνθρωποι για το φύλο τους και τα χαρακτηριστικά του. Όλες οι κοινωνίες έχουν κατηγορίες φύλων, οι οποίες αποτελούν τη βάση για τη διαμόρφωση τόσο της κοινωνικής ταυτότητας των μελών τους, όσο και των κοινωνικών σχέσεων.

ΠΡΟΣΟΧΗ! Όταν θέλουμε να μιλήσουμε για τις αντιλήψεις ή τις κοινωνικές διακρίσεις μεταξύ των φύλων, χρησιμοποιούμε το επίθετο: **έμφυλος – η –ο**. Όταν θέλουμε να μιλήσουμε για τις αντιλήψεις ή τις διακρίσεις μεταξύ των διαφόρων φυλών που ζουν ανά τον κόσμο, χρησιμοποιούμε το επίθετο **φυλετικός –ή –ό**.

Διαφυλικός, -ή, ό (διαφυλικότητα) (σελ. 237): Νεολογισμός (καινούρια λέξη) που αναφέρεται στις σχέσεις μεταξύ των φύλων. (Χρησιμοποιούμε τον όρο όταν θέλουμε να μιλήσουμε για διαφυλικές σχέσεις, διαφυλικές ομοιότητες και διαφυλικές διαφορές).

Ουσιοκρατία (ουσιοκρατικός, -ή, -ό) (σελ. 240): Αντίληψη σύμφωνα με την οποία τόσο η ανθρώπινη φύση όσο και η φύση της κάθε οντότητας είναι αιώνια και αμετάβλητη.

Ουσιοκρατική αντίληψη της ταυτότητας (σελ. 112): Αντίληψη σύμφωνα με την οποία η ταυτότητα αποτελείται από ένα σαφές και διακριτό σύνολο χαρακτηριστικών που μοιράζονται τα μέλη μιας ομάδας, τα οποία παραμένουν αναλλοίωτα στον χρόνο και έχουν φυσική ή βιολογική προέλευση: φύλο, φυλή, εθνότητα, καταγωγή.

Αντιουσιοκρατία (αντιουσιοκρατικός, -ή, -ό): Σύγχρονη αντίληψη σύμφωνα με την οποία η γνώση και η δράση «κατασκευάζονται» ιστορικά, μέσα από συγκεκριμένες πρακτικές που εξυπηρετούν σχέσεις ιεραρχίας και έχουν δημιουργηθεί από τις κυρίαρχες κοινωνικές τάξεις και ελίτ σε κάθε ιστορική περίοδο (Καρδάση Ειρήνη) Πηγή: Berger, L., και Luckmann, T. (2003) *Η κοινωνική κατασκευή της πραγματικότητας* (μετ. Κ. Αθανασίου), Αθήνα: Νήσος.

Αντιουσιοκρατική ή μη ουσιοκρατική αντίληψη της ταυτότητας (σελ. 112): Αντίληψη σύμφωνα με την οποία η ταυτότητα διαμορφώνεται τόσο από κοινά γνωρίσματα, τα οποία μοιράζονται τα μέλη μιας ομάδας ή κοινότητας, όσο και από διαφορές, καθώς τα γνωρίσματα αυτά, ακόμη κι αν είναι φυσικά δοσμένα, μεταβάλλονται στο πέρασμα του χρόνου ως προς τις σημασίες και ως προς τις προσδοκίες που τους αποδίδει η κοινωνία.